45112 2010. 10

Q. D. T. O. M. F. F. Q. S.

DISPUTATIONEM INAUGURALEM MEDICAM

*De*

# POLLINCTURA,

Conſentiente

AMPLISSIMO ORDINE MEDICO

in

ELECTORALI GERANA,

*PRÆSIDE*

*Viro Nobiliſſimo, Excellentiſſimo & Experientiſſimo,*

DN. JUSTO VESTI,

Med. Doct. Pathologiæ Profeſſ. Publ. Ord. Facult. Med. Aſſeſſore graviſſimo,

*Dn. Patrono ac Promotore ſuo ſummè obſervando,*

PRO LICENTIA

Aſſumendi DOCTORIS GRADUM,

*Publico Examini Eruditorum*

*ſubmittit*

JOH. FRIDERICUS BREBISIUS,

CURIENSIS,

*IN AULA COLLEGII MAJORIS,*

AD DIEM 30. APRILIS, St. Vet.

*An. M.DC.XCV.*

Horis Antemeridianis conſuetis.

*ERFURTI,* TYPIS GEORGII HENRICI MÜLLERI.

*Jeſu Juva!*

# PROOEMIUM.

*MEdicum non ſolummodò per certa remedia circa Hominis Sanitatis Conſervationem & Reſtaurationem, verùm quoq; circa hujus corpus exanime occupatum eſſe debere, hodienùm conſuetudinis ratio, præſertim apud Magnates & perſonas Illuſtres expoſtulare videtur. Horum enim corpora ut à corruptione liberentur, & à putredine præſerventur, variis aromatibus & balſamicis remediis condiri ſolent. Hanc igitur Pollincturam, quomodo debito modo inſtitui debeat, impræſentiarum, loco ſpeciminis inauguralis Eruditorum diſquitioni placidæ ſubjicere, animum induxi meum, benigniſſimum Numen ſupplex venerans, ut in hoc negotio Gratiæ ſuæ Spiritu mihi adeſſe, & auſibus meis clementiſſimè exoptatiſſimum* FELICITER *addere velit!*

## THESIS I.

Cùm ſecundum Platonem cognitionem nominum excipiat rerum ipſarum cognitio, ideò & jam in præſenti, quantum propoſiti mei ratio permittet, *Pollinctura* Etymologiam, Homonymiam & Synonymiam conſideraturus ſum.

## TH. II.

Pollinctura itaque, quoad Etymologiam, natales ſuos ſecundum Autores Grammaticos debet Latinitatis civitati, & derivatur à verbo Latino Pollincio; unde Pollinctura Germanis vocatur: Der Toden-Cörper Salbung / oder Balſamirung.

## TH. III.

Quoad Homonymiam, ſumitur interdum pro balſamatione & pollinctura brutorum, avium, inſectorum, quæ nonnunquàm ad centum, vel plures annos à corruptione fuere conſervata; Nonnunquàm pro inunctione balſamorum, vel oleorum in morbis, v. gr. cum balſamo Anglicano ſimplici, vel completo, Embryonum in corpore viventium, item in ludis Olympiacis & conſecrationibus ad officium. Non raro quoque balſamatio cum balſamicis ſiccis pulveribus in corporibus emortuis inſtituitur, quæ balſamatio *in via ſicca* dicitur, ad differentiam alterius, quæ *in via humida* fieri ſolet. Strictè verò hîc ſumitur pro balſamatione, ſeu Pollinctura cadaverum humanorum cum diverſis, iisq; balſamicis, ſpirituoſis & aromaticis ingredientibus & remediis, ſive ſiccâ, ſ. humida viâ inſtituatur. Mitto hîc, quæ adduci poſſent alia; neque enim inſtituti mei eſt, longiùs hisce immo-

immorari: Satis enim erit, receptâ ſignificatione, nomen hoc in Scholis Medicis uſitatum eſſe ab inſtitutione hominum & uſu temporis, prout ex Plauto demonſtrari poteſt. Synonymiam in modò allatis latere, cuivis obvium eſſe puto.

## TH. IV.

Definitur Pollinctura, quòd ſit Inunctio cadaveris humani cum Myrrha, Aloë, aliisque balſamicis & aromaticis ſpirituoſis remediis, vel in forma ſicca, vel liquida inſtituta, ut cadavera à corruptione & putredine diutius ſerventur immunia.

## TH. V.

Inunctionem verò cadaveris humani formalem dicimus rationem, ſiquidem ab hac excluditur illa inunctio, quæ olim in ludis Olympiacis apud Ethnicos à provocantibus ad duellum inſtituebatur, ut ad contentiones & pugnas eò alacriores eſſent; quin & ab iſta, quæ in agonizantibus exerceri ſolet. Ex his itaque ſpeciebus diverſis inunctionis triplicem ſtatuere ſolent finem Autores, nempè Phyſicum, ſeu Naturalem, deinde Politicum, ſeu Civilem, ac deniq; Myſticum, ſeu Spiritualem.

## TH. VI.

Circa igitur Pollincturam noſtræ conſiderationis varia perpendenda veniunt, nimirum: *Origo, Perſonæ, Remedia, ſeu Materialia, Modus, Finis & denique Ratio.*

## TH. VII.

Quod attinet Originem, hanc optimè nôrunt iſti, qui antiquitatum monumenta non fugitivô perluſtrârunt oculô. Plurimi in hoc conſentiunt, quòd Ægyptii

præ aliis hunc morem obſervaverint in defunctorũ corporibus, inprimis os & oculos clauderint, faſciâ ſtrinxerint, capillos totonderint, corpus laverint, unguentisque unxerint, hincque delibutum linteis cadaver obvolverint, hôcque modô curatum ſepulchro tradiderint. Hoc ipſum confirmare videtur *Plinius* lib. 2. cap. 37. inquiens: *Ægyptiis mos eſt, cadavera aſſervare medicata, i. e. uncta & condita aromatibus*. Ab Ægyptiis hanc artem didicerunt Ebræi, uti hoc patet ex Geneſ. Cap. 50. ubi Joſephus ſervis ſuis Medicis præcepit, ut corpus defuncti parentis aromatibus condirent. Et hæc ipſa conſuetudo mortuorum Corpora balſamicis liquoribus inungendi à Judæis ad Chriſtianos delata fuit, ita, ut adhuc hodie per duret, & continuetur apud Chriſtianos, præſertim apud Imperatores, Reges, Principes, aliosq; Magnates, quorum corpora exenterantur, & fragrantiſſimis aromatibus adimplentur.

## TH. VIII.

Ordinis ratio inſuper requirit, ut etiam perſonarum certarum mentio fiat, quibus præ aliis hicce inungendi honor exhibitus fuit; non enim indifferenter omnibus hominibus antehac familiaris erat, ſed hîc honor ſolummodò ſpectabat ad eos, qui Regiô ſtemmate decorabantur, quique præ aliis ſpectabili ac illuſtri præfulgebant honoris titulô. Prætereà teſtantur Hiſtorici accuratiores, hunc morem antiquitùs obſervatum fuiſſe ſemper, ut Nobilium corpora ſepulchro tradenda, prius inungerentur, & tunc ſepelirentur. Ita permulti aſſervantur Conſtantinopolitani Imperatores, item Caroli M. Corpus aromatiſatum fuit; qui mos adeò invaluit apud viciniores, ut nllus fermè de Principibus emortuis reperiatur, cujus corpus hodiè non balſamicis condiatur.

TH. IX.

## TH. IX.

Media ſeu materialia quibus cadavera condiuntur, & à corruptione & putredine liberantur, varia eaque diverſa tàm à Veteribus, quàm Neotericis præſcripta proſtant. Et quidem à Veteribus condiebantur corpora, præcipuè: *Myrrhâ, Aloë*; denique iterum alii alias quoque addebant, ſpecies, ut: *Mel, cedrum, ſal, ceram, bitumen & reſinas nitrum opobalſamum, gypſum*, etc. uti referunt Hiſtorici, quòd Æthiopes gypſô ſuos mortuos jam arefactos obduxerint. Neo terici eadem fermè Materialia eligere ſolent, per multas tamen ſpecies & herbas, putredini reſiſtentes, iisdem commiſcent, vel ex his peculiarem eliciunt ſpiritum, ſolius cujus beneficiô corpora quævis à corruptione præſervari obſervantur, in quibus comparandis liquoribus præcipue Angli & Batavi curioſitates ſuas demonſtrârunt.

## TH. X.

Modum quod concernit, horum dantur infiniti; Ita *Rhaſes* deſcribit ſequentem. Primò vult, ut clyſterizentur ejusmodi corpora medicamentis acutis & exſiccatibus, cum baurach ſive, Salſugine colocynthide, additô multô ſale, ipſo corpore exſiſtente erecto, ita, ut venter comprimatur, & ſic excermenta tum ſtercora egrediantur. Hoc factô, ſi expedit, aliud clyſterium injiciatur ex *aloê, myrrhâ, acacia, galliâ muſcatâ, alipta muſcata, nuce cupreſſi, nuce myriſticâ, cinamomô, lignô aloës, ſantalis, crocô, alumine in aceto & aqua roſar diſſolutis*; Illud totum injiciatur in inteſtina: Deinde anus benè ligetur cum multiplici compreſſione ac faſcia, ne liquor ille ultimus exeat: Poſteà corpus cum alkitram, id eſt, pice nigrâ liniatur. Deinde naribus, auribus & ori argentum

vivum

vivum injiciatur: Sic enim cuſtoditur, ne effluat cerebrum. Ultimò totum corpus ſparadrapô factô ex *pice nigra, reſina, colophonia, thure, maſtiche, ſtorace, gumm. arab. tragac.* & pulvere jam in ſecundo clyſtere adducto involvatur, prius tamen brachiis, tibiisque per ſe involutis. Sparadrapum ſuatur diligenter, & ſuturæ cum pice obducantur; brachia quoq; circa latera deponantur, pedes ſecundùm longitudinem disjunctim diſponantur. Prius autem aſpergatur totum corpus, ante ſparadrapi applicationem, pulvere, ex quo ſecundus clyſter eſt paratus, & loca vacua impleantur ſtupis involutis pulvere jam dictô. Inſuper ſparadrapum toris quoque pulvere ſæpè dictô aſpergatur, & iterum in alio panno incerato involvatur totum corpus, & ſimul ſuatur, ut ſuprà. Deindè faſciis fortibus firmiſſimè ligetur, involvendo poſtremò totum corpus in ſyndone munda, & conſuatur diligenter. Poſteà in capſa cuprea aut plumbea aſſervetur benè oblinita & ferro ignito clauſa, in qua capſa collocentur herbæ odoriferæ, ſicut ſunt: *Roſa, majorana, balſamitha, mentha &c.*

## TH. XI.

Sequentem modum utpote compendioſiorem, deſcribunt nonnulli. Præparantur corpora mortuorum hôc ordine: Statim, cùm mortua fuerint, per ventrem aperiuntur, & viſcera omnia extrahuntur, venterque pulvere ſuperius dicto aut altero ejusdem virtutis & multâ quantitate ſalis ac cumini impleatur; venter rurſus conſuatur & involvatur ſparadrapô, ut dictum eſt. Et ſi vis viſcera cuſtodire, illa bene lota & mundata, ſale conſpergantur, & in olla plumbea aſſerventur, atque in capſam reponantur.

TH. XII.

Alium modum, utpote reliquis magis convenientiorem pro pingvibus & ventricoſis quondam celeberrimi Medici præſcripſerunt in Summo Pontifice Alexandro Quinto, qui Bononiæ mortuus. Modus eſt talis: Primò præceperunt miniſtris, ut ſcinderent ventrem à ſcrobiculo cordis usque ad os pectinis, reſpiciendo tamen, ne inteſtina rumperentur. Deinde inteſtino recto ac duodeno ligatis & abſcisſis; extracta fuerunt inteſtina munda, absque fœtore. Hoc modô & hepar, ſplenem, renesque vaſis interceptis ligatisque & inciſis eximebant; omnibus in una capſa poſitis. Deinde ad pectus tranſeuntes pulmones cum corde & ſtomacho cum ſuis ligaculis & adhærentiis extraxerunt. Lingva etiam, ſub Mento inciſione factâ, exemta eſt cum trachea, ſive aſpera arteria. Deinde amoverunt arteriam aortam & venam cavam. Hoc completo, benè abſterſeruut omnia ſpongiis immiſſis. Deinde humectârunt cavitates aquâ vitæ, ablutis tamen prius partibus omnibus diligenter. Ultimò omnibus ter quatervè ſpongiis abſterſis, pulverem ſequentem cavitatibus impoſuerunt:

| | | | |
|---|---|---|---|
| ℞. | *Myrrhæ* | *Gall. muſcat.* | *Alumin. uſt.* |
| | *Aloes caballinæ* | *Alipt. muſcat.* | *Sangv. dracon.* |
| | *Succotrinæ* | *Santalorum omn.* | *Bol. armen.* |
| | *Acaciæ* | *Lign. Aloes* | *Terr. ſigill. ana.* |
| | *Nuc. cupreſſ.* | *Cymin.* | *part. æquales M.F.Pulv.* |

Semper tamen aliquid interpoſitum fuit de bombace & iterum de pulvere, usque dum totus venter repletus fuerit ac rurſus à miniſtris conſutus. Tandem balſamum colliquatum cum albumine ovi, & bombace intinctum ano, inteſtino recto prius exemto, impoſitum fuit, item ori, naribus & auribus. Deinde ſparadrapo ex cera & tere-



binthi-

binthina confecto totum corpus fuit involutum: Tibiæ, verò crura & brachia ſeparatim. Inteſtina autem & alia viſcera ſtatim fuerunt ſepulta. Facies ejus fuit lota cum aq. roſar. benè ſalita. Vid. *Petr. de Argillata.*

## Th. XIII.

Hoc ſequenti balſamico pulvere uſus eſt *Spiringius* ſuo tempore magni nominis Medicus pro illuſtri Domina *Johanna de Burgundiá Domina de Gulenburch in Hoochſtraten*, Anno 1511.

℞. *Myrrhæ.*
*aloes caballin.*
*alumin. roch. ana.* ℔ ij
*Aloes ſuccotrin.* ℔ j
*Cumini.* ℔ iiij
*Zedoar.* ℔ ß
*Sal. commun.* ℔ iiij.
*Alip*[illegible] *muſcat.*
*Gall. muſcat.*
*Garyophyll.*
*Macis ana.* ℥ j
*Cinnamom.*
*Camphor.*
*Nuc. muſc.*
*Galangæ.*
*Nuc. cupreſſ.*
*Olibani.*
*Thuris.*
*Maſtich. ana.* ℥ iiij
*Xylo-aloes.*
*Xylo-balſam.*
*Carpo-balſam.*
*Spic. nard.*
*Santalor. omnium ana.* ℥ iij.
*Acaciæ.*
*Sangv. drac.*
*Boli arm.*
*Terr. ſigill.*
*Sandarac.*
*Storac. calamit.*
*Roſ. rub.*
*Fl. Chamomill.*
*Lavendul.*
*Anthoſ.*
*H. Majoran.*
*Origan.*
*Puleg.*
*Calamenth.*
*Meliſſ.*
*Menth.*
*Menthaſtr. ana. M.* iij.

M. F. Pulv. cavitatibus internis & viſceribus extractis adſpergendus.

## Th. XIV.

Cum Domina *de Houte Kercke*, Comitiſſa, filia Domini *de Egmont*, puerpera mortua eſſet Hagæ Comitum Anno 1582. die 9. Jan. â celebri quodam Medico, antequàm Heurnius, Profeſſor Lugdunenſis Batavorum, qui ſimul erat vocatus, adveniſſet, pulvis balſamicus præſcriptus eſt talis:

℞. *Alo-*

℞. *Aloes* ℔ iiſs.
*Myrrh.* ℔ iſs.
*Abſinth. commun. M.* vij.
*Roriſmarin. M.* iiij.
*Cumini,* ℔ iſs.
*Sampſuch.* ℔ iiij.
*Storac. calam.* ℥ j.
*Trochiſ. alipt. muſcat.* ʒij.
*Miſc. F. Pulvis.*

Corpus inciſum, viſceribus extractis & prius repurgatum, ſpongiis aq. frigid. immerſis primùm, poſteà aq. vitæ madefactis, bombace impletũ eſt intinctâ in aq. vitæ, interſperſo præſcripto pulvere, donec totum corpus ſecundum quasvis cavitates repletum fuit, quod conſutum, ut moris eſt, cerato involutum eſt.

## TH. XV.

In Corpore Sereniſſimi cujusdam Archi-Ducis Auſtriaci, factâ inciſione, ut artis eſt, ſequentia medicamenta pro conditura â Celebri Medico, *Cornelio Buſeo*, Anno 1484. 10. die Julii præſcripta ſunt & adhibita.

℞. *Aloes ſuccotrin* ℔ ijſs.
*Myrrh.* ℔ iſs.
*H. Abſynth. exſicc.*
*Roriſmarin.*
*Menthæ.*
*Meathaſtr.*
*Salviæ.*
*Lavendul.*
*Majoran.*
*Thym.*
*Origan. ana. M.* ij.
*Sem. Cumin.* ℔ ſs.
*Caryophyll.*
*Nuc. muſcat. ana.* ℥ſs.
*Storac. calamit.* ℥ij.
*Benzoin.* ℥j.
*Trochiſ alipt. muſcat.* ℥ſs.
*Rad. Ireos* ℥iij.
*Calam. aromat.* ʒvj.

Contund. & F. Pulv. btiliſſ.

Item.

℞. *Fol. Lauri.*
*Menth.*
*Menthaſtr.*
*Serpill.*
*Abſynth.*
*Roriſmar.*
*Flor. roſ. rub.*
*Majoran.*
*Lavendul. ana M.* iiij.

Coquantur in acet. fortiſſim. ℔ ii. ut vj. ℔ remaneant, colaturæ addendo, Alumin. ℔ j. & Sal. comm. ℥vj.

### TH. XVI.

Cæterùm cadaver condiendum hoc modo præparari poteſt, ſc. primo Ventrem cruciatim indicendo, ita tamen, ut umbilicus adhæreſcens integer alteri parti relinquatur, deinde inteſtina eximendo unà cum ſtomacho, renibus, hepate ac ſplene; poſthæc pectus aut per medium aut utrinque, ubi cartilaginoſæ ſunt partes, dividendo. Deinde viſcera medii ventris, ut: Cor, pulmones, æſophagus ad radicem lingvæ abſcindantur & auferantur. His ablatis corpus aquâ frigidâ benè ac diligenter lavetur & ſpongiis abſtergatur, quæ ablutio aceto reiteretur, & ultimò cum aqua vitæ inſtituatur. His ordine abſolutis, pulveres inſpergantur, cum iisque carnes perfricentur, non ſecus, ac ſi caro ſuilla ſale condiatur. Poſteà ſtupis aq. vitæ intinctis expreſſisque & pulveribus cavitates impleantur, venter conſuatur cum pectoris cavitate. Ad caput ſimul condiendum quidam in vertice foramen faciendum eſſe volunt, ut iſthinc cerebrum aufferri poſſit, dein ordine, ut dictum eſt, lavatur calvaria, poſteà pulvere ſuprâ ſcripto & ſtupa adimpletur. Hinc totum corpus panno lineo involvendum calido, ſejungendo ſingula membra, ut in Italia fieri ſolet, (quod à Patre meo ſæpiùs audivi) ut digitus digitum non attingat, poſtremò pice navali pannus illinitur.

### TH. XVII.

Plures modos condiendi cadavera, apud venerandam antiquitatem uſitatos, impreſentiarum adducere ſuperſedeo, brevitati ſtudens. Quomodo Ægyptii corpora

pora condire ſoliti ſint, vid. ap. *Herodotum* & *Cælium*, pag. 235. & 653. *Ageſilai* cadaver cerâ conditum & *Alexandri M.* cadaver melle illitum eſſe, inquit pag. 144. idem *Cælius*. *Meſues* capite de Aloe inquit: *A putredine vindicat, etiam cadavera præſervat myrrhæ mixta.* Ita ap. *Johann. Evangeliſt.* cap. 19. *Nicodemus* fecit miſturam myrrhæ & aloes ad libras fermè centum. Et ille ac *Joſeph. Arimathienſis* ſumſerunt corpus *Jeſu Salvatoris* noſtri & involverunt illud linteis cum aromatibus, ſicut mos eſt Judæis ſepelire.

## TH. XVIII.

Tandem adnectere placuit condituram Perſonæ alicujus illuſtriſſimæ, quæ paucis abhinc annis è vita deceſſit, ad cujus corpus condiendum Genitor meus cum aliis adhuc Medicis, eorumque miniſtris chirurgis, requirebatur, cuique operationi ego ſimul interfui, cunctaque oculis meis uſurpavi. Balſamicus pulvis paratus erat ſequens:

℞. *Sal. Commun.* ℔ vj.
*Cumin.* ℔ ʒ.
*Alöës caballin.* ℔ ij.
*Vitriol.* ℔.
*Myrrh.*
*Bol.arm. ana.* ℔ß.
*Cortic. malor. aurant.* ℥v.
*Flor. Chamomill. utriusque*
*Lavendul.*
*Anthos.*
*Herb. Majoran. thym.*
*Origan. abſynth.*
*Puleg. rut.*
*Calamenth. Sabin.*
*Abrotani Salvia.*
*Meliſſ. menth. ana. m. v.*

F. Pulv. pro conditura.

Antequàm autem inciſio fieret & pollinctura inſtitueretur, veſperi circa horam nonam præſentibus omnibus conſanguineis Illuſtriſſimis & aliis miniſtris Aulicis, priùs facta eſt adhortatio ad omnes, qui præſentes e-

rant, tum Medicos, tum Chirurgos, ut diligenter omnia inſpicerent, parentique meo teſtes eſſent de viſceribus læſis atque illæſis; apertè enim dixit pater meus, quòd cauſa mortis non tantùm in genu affecto & arthridite conſtiterit, ſed potiùs provenerit ex affectu pulmonali. Hiſce præmonitis Chirurgus alter & ſenior, Medicis jubentibus, inciſionem peregit hoc modo: Inciſionem ventris fecit per longitudinem, incipiens ab ipſa mucronata pectoris cartilagine ad os pectinis usque; deinde per latitudinem, ita tamen, ne inteſtina aliaque viſcera læderentur & ut umbilicus adhæreſcens integer alteri parti relinqueretur & ita inciſo peritoneo omnia viſcera infimi ventris in conſpectum veniebant, hepar erat illæſum, ut palam videntibus ac conſpicientibus conſtabat, neque ſcirrho, neq; apoſtemate neque inflammatione erat infectum: Sic etiam lien, tum inteſtina benè ſe habebant & ventriculus ſimiliter, niſi quod is flaccidus eſſet, ut anteà erat prædictum, alioquin nullum vitium conſpiciebatur. His diligenter perſpectis, juſſerunt Medici chirurgos, ut eximerent inteſtina, recto ac duodeno prius ligatis, more ſolito, deinde hepar ſimul cum ſuis ligaculis, factâ decentî ligaturâ in locis debitis, eodem modo lienem & ſtomachum. Hæc omnia viſcera exemta ponebantur, prius conſperſa pulvere condituræ ſuprà deſcripto, in capſula lignea, benè pice internè & externè obducta, & terræ mandata fuerunt. His ita repoſitis, renes inſpexerunt & ut per medium inciderentur, mandaverunt & invenerunt eosdem repletos fragmentis lapillorum, quos chirurgus in copia extrahebat, eosque Syndone collectos ad Illuſtriſſ. conjugem, ut & ipſa ſpectaret, miſerunt. Deinde juſſerunt pariter, ut Chirurgus tranſiret ad thoracem, quo

C                                                    aper-

aperto, ſtatim fœtor horribilis apparuit, ex ipſo pulmone corrupto prodiens, ut incubiculo præ fœtore vix permanere potuerimus: At pater meus ſudariolum aceto inſuccatum ad nares cùm ligâſſet, manuque arriperet ipſum pulmonem, ac omnibus ſpectandum præberet, adeò putrefactus erat, ut levi compreſſione, per digitos diffluerent, exeunte materiâ corruptâ admodum purulentâ & fœtidâ. Antequàm autem compreſſione rumpebatur pulmo, in membrana peculiari hærebat pus vomicæ inſtar, qvæ maculis plumbeis, cæruleisque erat conſperſa; ſed cum eandem manu attigiſſet, perrupta vomica, materiaque corrupta, fœtida, feculentaque effluebat, quæ præcipua mortis cauſa fuit, ut parens prædixerat. Nam pulmo ita ulceratus, cùm in continuô ſit motu, Medicis omnibus id atteſtantibus, incurabilis. Cumque præſentes omnes hanc corruptelam animadvertiſſent ac ſpectâſſent, pulmo per chirurgum præmiſſis ligaturis in vaſis ſanguifluis exenterabatur, & pulvere conduturæ quoque aſperſus, in capſula prædicta, in qua viſcera reliqua erant poſita, & ipſe collocabatur. Poſteà cor quoque eximebatur, arteriâ magnâ ac venâ cavâ priùs conſtrictis, ut cruor interciperetur. Cor autem magnum erat, multâ adhuc pinguedine obſitum, robuſtum nec flaccidum, unde admiratu minùs dignum videbatur, illuſtriſſimum hunc Dominum in morbo Chronico tam diu vitam protraxiſſe. Hoc deinde in capſula plumbea, inſtar cordis figuræ parata, molliter cum bombace, aſperſo undique pulvere, poſitum & terræ mandatum eſt. Poſteà, quia Illuſtriſſ. Conjux injunxerat, ut etiam cerebrum inſpicent Medici, illi juſſerunt Chirurgum ut pericranium ſimul cum cute inſtar crucis diſſcinderet cultello raſorio, demum

ſerrâ,

ſerrâ, ut in Anatomiis fieri aſſolet, cranium ſive calvariam aperiret, tunc inciſâ durâ ac piâ matre, cerebrum albiſſimum invenerunt lactis inſtar omninò illæſum, humidum tamen, uti prædixerat Parens ex catarrho, quare inſperſo pulvere balſamico rurſus ſuperponebatur cranium, deinde partes pericranii cum cute filo duplicato & picato conſutæ ſunt. Interim in aures pro cerebri præſervatione juſſerunt Medici, ut Chirurgus infunderet argentum vivum, easdemque pice ac cerâ clauderet & obſtrueret. Ultimò apertum eſt genu, quod inflatum erat, nullum tamen pus exibat, ſed ſanguis craſſus & coagulatus, cum nigredine / ſub finem effluebat. Duravit hæc inciſio à nona ad undecimam noctis horam. Quâ peractâ imperaverunt Medici, ut venter, abſterſione præmiſſâ ſpongiâ acetô imbutâ, impleretur pulvere balſamico præſcripto. Primò fiebat ſtratum ex pulvere, deinde ex ſtupa cannabinâ, demum pulvis iterum inſpergebatur, donec undique eſſent repleta omnia. Eodem modo & pectoris cavitas repleta. Deinde filo duplicato & picato venter & pectus conſuebantur, & applicabatur ceratum ex pice & terebinthina, ita quoque & ſuper genu. Poſtremò totum corpus involvebatur ſparadrapro, (quod confici juſſerant Medici) additâ cerâ, terebinthinâ & pice cerati modo. Et ita imponebatur Illuſtris piè defunctus ciſtæ picatæ & plumbô interius circumductæ.

## Th. XIX.

*Stephan. Blanckardus*, Duplicem modum condiendi cadavera deſcribit, unum in via ſicca, alterum in via humida, quibus ad aliquot centum annos à corruptione liberari poſſunt, & quoniam modus minus pretioſus, ideo præ aliis commendandus erit.

Th. XX.

## TH. XX.

Balſamatio in via humida ſequenti modô inſtituitur: Salſugo præparatur, vel lixivium ex Salis marinis, & Aluminis anaticâ portione, cadaver expurgatum verò in lignea capſa pice obducta collocatum prædicto lixivio immergitur, & conſervatur per longum tempus; id quoque fieri poteſt cum Oleo terebinthinæ. Poſtquàm ergò cadaver cum Spiritu vini Rectificato probè adeo depuratum, & ita ablutum, ut Spiritus vini nullum ſanguineum amplius obtineat colorem, tunc ſuperfundendus erit Spiritus vini *à Myrrha, ſuccino, thure, maſtiche &c. abſtractus*, in quo poſſunt conſervari quæcunque animalia, ut Serpentes, lacertæ, aves &c.

## TH. XXI.

Ubi verò totum cadaver humanũ balſamandum, ſequentem modũ præſcribit: Prius per os & œſophagum aqua calida per ſiphonem injiciatur & quidem tam diu, donec aqua calida tam clara effluat, quemadmodum fuit immiſſa, ſimiliter cum arteriis & venis ita procedatur; ultimò cum Spiritu vini iterum, quemadmodum cum aqua calida procedatur, & tunc ſuperfundatur in loculo ſtanneo Spiritus vini, qui totum cadaver à corruptione præſervare poteſt; & hæc de via humida dicta ſunto.

## TH. XXII.

In via ſicca, præmiſſâ ablutione omnium partium cum aqua calida atque Spiritu vini, ſumatur Spiritus therebinthinæ cum ceruſſa vel creta alba per mixtus,

atque facies, manus & totum corpus eodem obducuntur, ne flaveſcant; collocetur tunc cadaver in ſupremo loco ædificii, arteriæ repleantur cerâ rubrâ, venæ verò cerâ nigrâ, ne cadaver tam citò exſiccetur, & ut membra atque partes continuò expandi poſſint, peractô hôc labore, cadaver aëri liberiori exponitur, ut areſiat quadantenus, facies atque manus, ut naturalem retineant colorem, coſmeticô aliquo obtucantur. Locô oculorum alii, ex vitro confecti, ſubſtituantur, genæ atque labia colore vivido rubro tingantur, ut ubique naturali & vivido corpori, quoad colorem adæquet.

## Th. XXIII.

Corpore hôc modo mundatô, & ab omni humiditate liberato, totum quoad omnes partes interiores ac exterioros ſequenti vernice inungatur: ℞. *Aloes, therebinth. Maſtich. ana.* q. l. Miſce hæc invicem ſoluta cum ceruſſa. Hiſce ita peractis, arcæ ligneæ, ad præſervationem comparatæ, mumia imponatur, ne ab omni aëris immunditie lædatur. Melius autem â corruptione tale corpus præſervatur, ſi partes internæ corruptioni & putrefactioni facilè obnoxiæ vel removeantur, vel certô modô condiantur. Ita cerebrum, ſi capitis cutis cruciali modo incidatur, & cranium dimidiâ parte ſerrâ removeatur, facile corruptibile eximatur, in cujus locum, prius inſtitutâ oblinitione cum vernice, varia fragrantia aromata ſubſtituantur. Eodem ferè modô & in cavitate thoracis proceditur, atque in cavitate abdominis, locoque viſcerum, cavitates fragrantibus, & corruptioni reſiſtentibus balſamicis, & aromaticis ſpeciebus replentur.

Th. XXIV.

## TH. XXIV.

Si quis muſculos vult à corruptione præſervare, prius eosdem à ſuis membranis liberare, & aquâ & Spiritu probè emundare debet, poſteà exſiccentur leniter ad fornacis calorem, deinde omni die oleo therebinthinæ humectentur, donec muſculoſa caro tota irrorata ſit, & tunc in priſtinum locum reponantur. Hoc modo cadavera condita ſive inuncta ad aliquot 100. annos ab omni corruptione immunia permanere poſſe, judicat ſupra allegatus *Blanckardus Tract. de Balſamatione cadaverum*, præſertim ſi aliquid de balſamo Copal ſuperiori vernici addatur.

## TH. XXV.

Mirandum proinde, quòd hic modus balſamandi corpora, utpote minus pretioſus reliquis, apud perſonas Illuſtres hodiernô tempore in Germania non familiaris ſit, cùm breviſſimo tempore talis opertio abſolvi poſſit. Modus expurgandi pulmones, cor, inteſtina, aliaque viſcera cum priori coincidit.

## TH. XXVI.

Finis hujus Pollincturæ diverſus ab Autoribus ſtatuitur; & quidem Ægyptii cultum hunc ſingularem cadaveribus tanquàm animarum domiciliis exhibebant, quas immortales eſſe judicabant, ideò & maximâ ſollicitudine ſale conſpergebant iſta, variisque aromatum & unguentorum generibus imbuta condiebant. Ap. Græcos hic cultus & honor ſolummodò iis exhibebatur, qui Regiô ſtemmate decorabantur, ac ſplendidô præfulgebant titulô; hic enim feralis cultus ſæpe ap. eosdem

ſuit Nobilitatis indicium, uti & adhuc hodie ſolummodô apud perſonas Illuſtres, Imperatores, Reges & Principes hic modus invaluit. Inunctionem etiam talem præprimis ſacram Sacerdotibus & Prophetis ac Regibus ſolummodò competere, ex V. T. conſtat. Ita quoque inunctio ap. Judæos in conviviis erat conſuetus mos, quoties enim convivas honoratiores excipiebant, quos ſplendidè tractare volebant, eos vel balſamô vel aliis fragrantibus unguentis perfundebant, ut hôc modo exhilarentur.

## Th. XXVII.

Finis ergò principalis erit, ut à corruptione cadavera & à putredine diutius ſerventur immunia. Deinde, ut quorum corpora viva ob ſtatus ſublimitatem magnifecimus, eorundem quoque corpora defuncta reverenter habeamus, & ut ita condita ſint cognatis, ad virtutes ipſorum imitandas monumenta & incitamenta. Denique ut iſtiusmodi unctura ſit teſtimonium fidei de reſurrectione mortuorum, & ſignum futuræ æternitatis.

## Th. XXVIII.

Ultimò quoque ſubnectenda erit Ratio, quare ab ejusmodi balſamicis corpora emortua per nimis longum tempus & plura ſecula incorrupta perſiſtere poſſint. Brevibus & absque ullis verborum ambagibus judico, quòd aëris ad horam, imò momentum mutabilis, in porulos partium denegetur ingreſſus & inde oriunda confermentatio, à qua, tanquam cauſa omnium alterationum, nihil poteſt relinqui intactum ac immutatum.

Balſa-

Balſamica ergò, ab aëris injuria præſervantia, impediunt, & denegant ejusdem per corporis poros tranſitum, quo modô & omnis generis fructus ac poma ab eodem in vitris incluſa, in aqua frigida ab aëre munita, ad plures annos à corruptione liberari poſſunt. Plura in medium afferre poſſem; ſed quoniam in præſentiarum temporis ratio non permittit, & paginæ anguſtia prohibet, L. B. atque curioſum ulteriorem anſam disquirendi relinquo, ſimul contendens, ut, ſi curioſiora & meliora invenerit, Orbi Literario communicare velit, cui me totum mancipo, atque huic Diſputationi coronidem impono & Deo T. O. M. pro hactenus ſua conceſſa in ſtudiis gratia, maximas ago gratias; cui ſit Laus, Honor & Gloria in ſempiterna ſecula!

# *COROLLARIA.*

## I.

UTi Jurisconſultus ſine lege aſſerere quicquam erubeſcat: Sic & Medicus ſine experientiâ & ratione.

## II.

Ad Medicum perfectum non ſolum

lum requiritur Scientia Artis Medicæ, ſed & Prudentia.

III.

Applicare proinde prudenter medicamenta pro variâ ægrotorum conſtitutione, & morbi conditione, Medici eſt.

IV.

Aëris mutatio magnorum ſæpè morborum remedium eſt.

V.

Balſamatio ſeu Pollinctura Chirurgo ſoli non committenda, ſed ſemper debet inſtitui cum directorio Medici. Non ſemel enim factum, quod imperiti Chirurgi ſternum & thoracem ſecuri aperuerint.

BRE-

BREBISIUM præclarus Avus, Virtusque Parentis
Excitat, ut Cedrô dignos ſtimuletur ad auſus:
Tyrigetûm celebris quondam fuit ille Machaon:
Hic apud ingenuos excellit in Arte Variſcos
Pœoniâ: genus antiquum commendat utrumq;
Nobile, Pannoniis quod derivatur ab oris:
Cum NOSTER tantis ſit progenitoribus ortus,
Dedecus usque ſibi putat, eſſe Parente minorem,
Diſſimilem eſſe & Avis: Hinc ſummos ambit honores,
Quos conferre brevi meditatur Apollo merenti:
His, precor, egregiis conatibus annuat Æther,
Famaque perpetuâ cum proſperitate ſequatur.

αὐτοσχεδ.

GEORGIUS CHRISTOPHORUS PETRI
AB HARTENFELS,
Med. D. Sacri Palatii Cæſ. Comes, Archiat. Electoral. Mog. Conſul & Phyſicus Erffurtenſis, Fac. Med. p. t. Decanus, Senior.
P. P. P. L. C. &c.

Dum

*Dum tractas, quæ non ſolùm gens ruſtica neſcit,*
*Sed quoque quæ doctos ſæpè latere ſolent,*
*Rem facis egregiam, plenis quam gloria velis.*
*Eximiusque ſuä ſponte ſequetur honos.*

Paucis hisce
Nobili & Clariſſimo
Dn. DOCTORANDO
congratulatur
PRÆSES.

Extinctum, renovans certô medicamine, corpus,
Sic præſtas ſpecimen, laudibus inde nites.
Cæpta beet nutu Numen; Victosque Labores
Excipiant tandem præmia larga! precor!

*Nobili ac Clariſſimo Domino JOHANNI FRIEDERICO BREBISIO, hiſce gratulatur & ſalutem apprecatur & Incolumitatem!*

JOANNES PHILIPPUS EYSEL,
Med. Doct. Anat. Chirurg. & Botan. Profeſſ. Publ. & Aſſeſſor Ordinarius,
P. L. C.

Chroil